

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3879

NO. 307. — ŠTEV. 307.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 31, 1932. — SOBOTA, 31. DECEMBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL.

FRANCIJA JE DOVOLILA POSOJILLO AVSTRIJI

FRANCIJA JE DOVOLILA POSOJILLO AVSTRIJI

Posojilo dovoljeno s 381 glasovi proti 187. — Herriot je glasoval za posojilo, da se prepreči priklopitev Avstrije k Nemčiji.

PARIZ, Francija, 30. decembra. — Novo Paul-Boncourjevo ministrstvo, ki sledi politiki prejšnjega ministrskega predsednika Herriota, je doseglo v senatu veliko zmago.

S 381 glasovi proti 187 je zbornica dovolila, da je Francoska s tretino zneska vdeležena pri posojilu avstrijski republiki v znesku \$43,000,000, kar ji je bilo obljubljeno na lausanski konferenci.

Zaradi tega posojila so bile zelo vroče debate in nasprotniki posojila so zatrjevali, da Francija nikakor ne sme posoditi, ko je komaj pred dvema tednoma odklonila plačati svoj dolg Ameriki v znesku \$19,000,000.

Bivši ministrski predsednik Herriot je sam zelo odločno posegel v razpravo ter se je potegoval za to, da je tudi Francija vdeležena pri tem posojilu, kajti na konferenci v Lausanne je skupno z zastopniki Anglije, Italije, Švice, Holandske in Belgije obljubil Avstriji posojilo:

Med drugim je rekel: "Boljše je pomagati Avstriji, da se izmota iz svojih težav, kot pa jo prepustiti njeni usodi. Financijelna podpora bo preprečila, da se Avstrija ne bo skušala priklopiti Nemčiji, vsled česar bi Francija postala žrtev Nemčije.

V pogodbi za posojilo se je Avstrija zavezala, da še dolgo časa ne bo skušala z Nemčijo skleniti carinske pogodbe.

Na strani opozicije sta največ govorila poslanca Henri Haye in Louis Marin, ki sta tudi največ nasprotovala v zbornici, da bi Francija plačala Združenim državam vojni dolg.

Haye je rekel: "Pred dvema tednoma smo se protivili, da bi plačali 500 milijonov frankov upniki, kateri smo dolžni. Kako moremo sedaj dati 350 milijonov deželi, kateri nič ne dolgujemo?"

Slično je govoril tudi Marin: "Kako moremo sedaj, ker smo se uprli Ameriki, ki je bila naša zaveznica in se je na naši strani borila v svetovni vojni, Avstriji posoditi denar?"

Nato je govoril o slabem finančnem stanju Avstrije in slednjič zaklical: "Denar bo tam izgubljen. Upniki ne bodo dobili nazaj niti enega franka."

Dalje je trdil Marin, da tega denarja ne bo dobila državna banka, temveč privatne banke, ki bodo s tem vrnilo dolg, katerega je Anglija pred enim letom dovolila Avstriji.

Marin je pobijal Herriotovo trditev, da bo posojilo zelo izboljšalo položaj srednje Evrope in je tudi zavrnil Herriotovo trditev, da bo posojilo preprečilo priklopitev Avstrije k Nemčiji.

Boncour hoče tudi še nadalje voditi osebno politiko z Italijo, katero je pričel Herriot. Zato bo kot francoskega poslanika poslal v Rim svojega prijatelja Henri de Jouvenel, ki bo stopil na mesto umrlega poslanika barona de Beaumarchais. Francosko zunanje ministrstvo pričakuje, da bo italijanska vlada s tem imenovanjem zadovoljna.

Pariški listi zatrjujejo, da je de Jouvenel poseben sposoben za to poslaniško mesto in bo imel nalogo skleniti z Italij trgovsko pogodbo, poravnati spor glede bojne mornarice in rešiti še več drugih problemov med obema državama, kajti de Jouvenel ima že dolgo diplomatično izkušnjo ter se je tudi zelo izkazal kot francoski zastopnik pri Družbi narodov v Ženevi.

Herriot je bolj kot kdaj poprej prepričan, da bo Francije pozneje plačala Združenim državam dolg, ki je zapadel 15. decembra in ga ni hotela plačati.

Nova nevarnost preti Mandžuriji

ŠTIRI MILJONE NEPISMENIH

Država Wyoming jih ima najmanj, Georgia največ. — Toda njihovo število se naglo krči.

Washington, D. C., 30. dec.

Posebni odbor, ki je deloval pod vodstvom tajnika Wilburja in ki je imel nalogo dognati število Amerikancev, ki ne znajo brati, ne pisati, je sedaj predložil svoje poročilo. Vsled pomanjkanja potrebnega denarja bo ta odbor po 1. januarju prenehal s svojim delovanjem.

Iz tega poročila je razvidno, da je zadnjih deset let padlo število oseb, ki ne znajo brati, ne pisati, za 648,152, medtem ko je število naroda naraslo za 17,044,426. Število se je tedaj znižalo za tretino.

Država Wyoming ima manj kot 3000 nepismenih, Georgia pa okoli 90,000. Odbor v svojem poročilu pozivlja vse države, da skrbijo, da bi se nepismeni ljudje učili pisati in brati.

Odbor je imel na razpolago \$52,000, kateri znesek so prispevali posamezniki.

GEN. KUNDT POVELJUJE BOLIVIJCEM

Paragvajci se umikajo na fronti pri Saavedra. Bolivijci ljuto napadajo. — General zahteva več vojakov.

La Paz, Bolivija, 30. decembra. Bolivijci so na celi fronti pri Saavedra navalili na Paragvajce, ki je prvotno poveljstvo nad bolivijsko armado nemški general Hans Kundt.

Z veliko naglico je prišel s fronte v La Paz, kjer je poročal predsedniku Salameanu o uspehih armade in je rekel, da potrebuje dodatnih 20,000 mož, da bo mogoče Paragvajce popolnoma premagati.

Asuncion, Paragvaj, 30. dec. — Vojno ministrstvo naznanja, da so Bolivijci v Gran Chaco z veliko silo napadli paragvajske vrste, toda so Paragvajci navzile temu zapet zasedli postojanke, katere so izpraznili v ponedeljek in torek.

Neko poročilo pravi, da sta bila dva močna bolivijska napada odbita z velikimi izgubami za sovražnika.

GANDHI BO IZPUŠČEN

London, Anglija, 29. decembra. Kot poroča Daily Herald, bodo Gandhi in drugi člani narodnega kongresa z Novim letom izpuščeni iz ječe.

SREČNO NOVO LETO!

Vsem našim čitateljem želimo srečno Novo leto ter želimo, da bi bilo v vsakem oziru boljše, kot pa je bilo preteklo.

Uredništvo in upravništvo
"Glas Naroda"

Zaradi postavnega praznika
Novoletnega dne, ne izide v
ponedeljek "Glas Naroda".
Prihodnja številka izide v
torek, 3. januarja 1933.

Uredništvo.

HOČEJO NAPRAVITI ČLOVEKA IZ OPICE

Sovjetski učenjaki delajo poizkuse. — Hočejo pokazati ves razvoj iz opice do popolnega človeka.

Atlantic City, N. J., 30. dec. — Profesor na michiganskem vseučilišču v Detroit, Mich. dr. Howell S. England je na zborovanju društva za napredek znanosti naznanil, da so v divjih pokrajinah Turkestanu napravili laboratorij, v katerem hočejo vzgojiti celo verigo bitij od opice do popolnega človeka.

Te poizkuse dela dr. Ilja Ivanoff, kateremu pomaga njegov brat in še nek drugi ruski biolog.

— Vemo, da je dr. Ivanoff, — je rekel dr. England, — pričel s poizkusi v ruskem Turkestanu pred enim letom in vsak čas lahko izvemo, da je dr. Ivanoff proizvedel hibrida (bitje, ki je nastalo iz križanja dveh različnih bitij).

Dr. Ivanoff dela te poizkuse s podporo ruske sovjetske vlade. Pri tem se dr. Ivanoff poslužuje devetih šimpanzov ženskega spola, od katerih so že trije poginili.

— Noben biologist, pravi dr. England, — ne dvomi o tem, da bo dr. Ivanoff proizvedel hibride, ki bodo tako popolni, kakor vidimo pri mulah in mežjih, ki so tudi hibridi, ker so te živali nastale s križanjem konja in osla.

— In če se dogodi, da bo kak hibrid rodovit (mezzi in mule nimajo mladičev), kar se bo najbrž tudi zgodilo, navzile Mendeljevi teoriji, da hibridi ne rodijo, sem prepričan, da bo dr. Ivanoff proizvedel celo vrsto bitij od primitivnega do popolnega človeka.

Kakor znano je nemški učenjak dr. Klaath hotel križati gorilo z domačini v Nemški Afriki, ki so bili na zelo nizki stopnji kulture ter je s tem hotel vzgojiti nadarodno močnega človeka. Gorila je najbolj sorodna s črnim plemenom človeka šimpanz z belim človekom, gibbon pa s prebivalci gorskih krajev v Evropi.

KRATKI LASJE NISO ZA ŽENSKE

Lasje jim bodo pričeli rasti po prsih rokah in nogah. — Kitajska je 2000 let pred nami.

Atlantic City, N. J., 30. dec.

Učenjaki, ki zbirajo v Atlantic City nam dokazujejo, da ni nič novega na svetu in da je vse podvrženo izpremembi. Na sedanjem zborovanju so ti učenjaki med drugimi prinesli tudi naslednje trditve: Ako si bodo ženske še nadalje strigle lase, jim bodo pričeli, kakor pri moških, lasje rasti po rokah in nogah.

Z zlatom zalitih zob ne nosimo, kot je bilo do sedaj domnevano, od leta 1907, kajti že pred 2000 leti so Kitajci z zlatom mašili zobe. Že pred 3000 leti je bilo v Egiptu zobozdravništvo na zelo visoki stopnji. — Čez 50,000,000 let bodo na naši zemlji živele vsa drugačna bitja, ki bodo potomeci sedanjega človeka.

Na žalost poslušalk je dr. Bruno Oetteking, profesor za antropologijo na Columbia vseučilišču v New Yorku povedal, da je s svojim strojem "keraskops" dognal, da bo vsled pristiženih las pri ženskah pričeli lasje poganjati na prsih, rokah in nogah. Ravno tako kot moški, bodo tudi ženske na teh delih telesa kosmate. Pravo opazovanje rasti las pe zelo važno, kajti težke bolezni, med njimi tudi rak, morejo vsled zanemaritosti nastati. Ravno tako kot oči in zobe, je treba pustiti redno preiskati lase.

V 500,000,000 letih bo na zemlji čisto drugačen človeški rod. Sedanja oblika človeka bo živela še več milijonov let, kakor trdi profesor William K. Gregory, kustoz ameriškega naravoslovnega muzeja. Mogoče je, da se ravno sedaj nahajamo v početku velike evolucije. Obenem pa je profesor Gregory tudi potrdil Darwinove nauke.

Dva kitajska profesorja sta zatrjevala, da je bil njihovim rojakom že pred 2000 leti poznan obrok krvi, ter so vedeli tudi o evoluciji. 300 let pr. K. so že kitajski zdravniki pred operacijami uporabljali omamljiva sredstva, medtem ko se je moderno zdravilstvo šele leta 1874 pričelo posluževati v ta namen kloroforma.

Zobozdravniki so v sivem starem veku uporabljali pri zalivanju zob zlato in srebro. Njihova dela je celo v sedanjem času komaj mogoče prekositi.

POLJAKI SO IZSTRELILI RUSKI AEROPLAN

Bukarešta, Rumunska, 30. dec. Po poročilu iz rumunske obmejne postaje Hotin, kjer se združujejo meje Poljske, Rumunske in Rusije, si poljski letalci izstrelili neko rusko letalo, ki je letelo čez mejo. Komaj je aeroplan pristal nad mejo, so štirje poljski aeroplani s strojnimi puškami pričeli streljati nanj.

Sieer so prihiteli trije ruski aeroplani svojim taviaršem na pomoč, toda, predno so mogli odgovoriti na poljsko streljanje, je ruski aeroplan že ležal razbit na tleh.

JAPONSKA RAČUNA NA SOVRAŽNOSTI RUSIJE IN KITAJSKE

TOKIO, Japonska, 30. decembra. — Japonski vojaški krogi so mnenja, da poleg domačih upornikov ogrožata državo Mančukuo, katero je Japonska s svojo vojaško silo prevzela v svojo zaščito, mogoča "rdeča" Rusija in razjarjeno prebivalstvo Kitajske.

Rusija in Kitajska sta se po petletnem presledku vsled obnove diplomatije zvez zopet zblizali.

Vojaški načrt, katerega je objavilo vojno ministrstvo, zahteva 60,000 najmoderneje izvežbanih in opremljenih vojakov za zaščito Mandžurije kot obramba proti viharju, ki bi mogel priti nad Azijo.

Ruska nevarnost za novo državo je po japonskem mnenju sicer še daleč. Japonski voditelji, med njimi tudi ministrski predsednik Saito, izražajo upanje za nadaljnje rusko-japonsko prijateljstvo.

Časopisje pa govori o temnih oblakih, ki se zbirajo ob južni meji Mandžurije. Prihajajo že tudi poročila, da je kitajski general Čang Hsia Liang tri najbojše brigade poslal v provinco Jehol. Japonski vojaški krogi pa v tem ne vidijo nikake nevarnosti za japonsko armado, temveč so mnenja, da je Čang Hsia Liang storil to samo zato, da pomiri kitajsko javnost, ki zahteva oster nastop proti Japoncem v Mandžu riji.

Japonske vesti poročajo o vročih bojih med kitajskimi in japonskimi četami v bližini Šank-haitwan, kjer doseže kitajski zid morje in mejo Jehola.

Japonska armada kaže namerava priklopiti provinciji Jehol k Mančukuo, da zatre roparske tolpe v onih krajih. Kitajci poročajo, da so pri nekem padlem japonskem častniku našli listine, iz katerih je razvidno, da namerava Japonci iz provincije Jehol napraviti državo, kot je Mančukuo.

Neko poročilo iz Mukdena naznanja, da general Čang zbira ob meji Jehol veliko armado, ki je preskrbljena z vsem potrebnim, kot bi nameravala dolgo tam ostati.

KITAJSKA IŠČE LADJE ZA PREVOZ VOJAKOV

Šanghaj, Kitajska, 30. decembra. — Kitajska vlada razmišlja, kako bi prepeljala 3000 kitajskih vojakov, katere so Japonci poglani z Mandžurije na sovjetsko ozemlje in ki se sedaj nahajajo na ruske stroške v Tomsku v Sibiriji, zopet na Kitajsko. Prevoz in prehrana te armade preko Vladivostoka bi veljala okoli 500,000 kitajskih dolarjev ali \$100,000.

Vlada se pogaja s tujimi parobrodskimi družbami za ladje, s katerimi bi bilo mogoče prepeljati armado iz Vladivostoka na Kitajsko, kajti, ako bi se vozili na kitajskih ladjah, bi jih Japonci zajeli.

Sovjetska vlada želi, da bi kitajska armada kaj kmalu odšla, ker Rusiji primanjkuje živeža. Washington, D. C., 30. decembra. Kot pravi japonski poslanik Katusiji Debuchi, ki se je zopet vrnil na svoje mesto v Washingtonu, da bi bil vladar Mančukuo država Henri Pu-yi izbran za cesarja.

SOVJETI PROTI ŽENSKAM

Kruh in sladkor morejo zaslužiti samo s tovarniškim delom. — Razširjenje politike "kdor ne dela, naj tudi ne je!"

Moskva, Rusija, 30. decembra. Ruske gospodinje, ki so do sedaj mogle v državnih trgovinah kupiti kruh in sladkor, bodo po 1. januarju izgubile to pravico ter si bodo morale svoje življenjske potreščine zaslužiti z delom v tovarnah.

Tozadevni vladni ukaz določa, da morajo začetkom Novega leta vse gospodinje, ki so manj stare kot 58 let, svoje krušne karte, s katerimi jim je bila dana pravica kupiti kruh in sladkor, izročiti vladi.

V gospodinski razred spadajo vse telesno zdrave ženske, ki niso zaposlene z družabno koristnim delom. Žene visokih sovjetskih uradnikov spadajo med te.

Nova postava je znak velikega pomanjkanja živil in razširjenje sovjetske politike: "Kdor ne dela, naj tudi ne je!"

Poleg tega pa hoče vlada žene napotiti, da pomagajo pri industriji in s tem odpravijo družinsko življenje.

Ljudsko štetje v Moskvi koncem leta 1931 je dognalo, da se nahaja v mestu 100,000 gospodinj, med temi 18 odstotkov žena, ki so stare nad 60 let, toda tedaj so računali, da se bo to število do konca 1932 za polovico znižalo.

Po dosedajni odredbi so gospodinje opravljene do 40 gramov kruha na dan in 800 gramov sladkorja. Po Novem letu po bodo morale svoje gospodinsko delo zamenjati s tovarniškim delom, ali pa se bodo morale odreči kruhu in sladkorju. Proti temu imajo še edini izhod, kupovati blago v zasebnih trgovinah za visoke cene, kjer velja 400 gramov kruha \$3.50 v primeri z desetimi centi v vladnih trgovinah.

stonš so gospodarske razmere v Mandžuriji primeroma dobre. Poslanik je tudi obiskal kraje, kjer so se vršili boji med Japonci in Kitajci.

Debuchi tudi pravi, da ni gotovo, da bi bil vladar Mančukuo država Henri Pu-yi izbran za cesarja.

Kot pravi poslanik, poljedelstvo v Mandžuriji vsled vojne ni mnogo trpelo in da je dovolj živeža. O novih japonskih vojaških operacijah v Mandžuriji ni hotel razpravljati, rekoč, da je ta vse vrokah japonskega parlamenta.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benedek, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na šest let	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčjuje. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3-3878

KAJ JE Z VOJNIM DOLGOM?

15. decembra zapadli vojni dolg Združenim državam so plačale Anglija, Italija, Čehoslovaška, Finska; Litva in Latviska. Plačilo pa so odložile naslednje države: Francija, Belgija, Poljska, Madžarska in Estonika.

Zakladniški tajnik Ogden Mills je novinarjem izjavil, da bodo Združene države obdržale dosedanje normalne odnose tudi z državami, ki niso plačale dolžnega obroka.

Evropsko časopisje odobruje stališče Francije, da je odklonila plačati svoj obrok, in trgovski krogi pripisujejo temu celo ugodne posledice.

Ameriško časopisje izraža veliko ogorčenje, ker Francija noče plačati decembarskega obroka. Nekateri listi stavijo predloge, kako naj bi bila Francija kaznovana za svojo predrznost.

Nekateri svetujejo, da bi Združene države prepovedale vsak uvoz iz Francije in naj bi zaplenile vse francosko premoženje v Ameriki, češ, da je Francija prelomila versaillesko pogodbo in lausanski sporazum.

Nek senator je celo stavil predlog, da bi Amerika svojim državljanom prepovedala potovati v one države, ki niso plačale zapadlega obroka. Kdor pa na vsak način hoče iti, naj plača za potni list \$5000.

Do sedaj so evropske države odplačevale dolgeve z najetjem novih posojil. Vsled tega je nastal nekak sistem, ki je dovedel do tega, da se dolgov pravzaprav niso odplačevali, temveč samo številčno izpreminjali.

Posledica tega je da danes dolguje Evropa Ameriki več kot pa ob koncu svetovne vojne. Zaradi tega je razumljivo, da je vprašanje vojnih dolgov tako občutljiv in zapleten problem.

Vodilni svetovni juristi pravijo, da je bila Francija upravičena odpovedati dolg, da pa mora sedaj gledati na to, da se vprašanje glede vojnih dolgov reši potom novih pogajanj.

Amerika je postopala tako, da je svojega dolžnika ovirala, da bi iztirjala svoje terjatve, obenem pa zahteva izpolnitev vse obveznosti.

S Hooverjevimi moratorijem je vstvarjena najtesnejša zveza med vojnim dolgom in vojno odškodnino.

Zaradi takega stališča uglednih mednarodnih juristov gledajo tudi v francoskih krogih docela mirno na nadaljni razvoj tega problema.

Časopisje docela mirnodušno ponatiskuje žaljive ameriške komentarje.

Po nekaterih krajih Združenih držav so se že organizirale skupine žensk, ki toliko časa ne bodo potovale v Francijo, dokler Francija ne bo plačala svojih vojnih dolgov Ameriki.

V bližnji bodočnosti se bodo pričela zopet nova pogajanja zaradi odplačila dolga, toda končne rešitve še dolgo ne bo.

Najbrže pa se bo Amerika obrisala pod nosom za ves evropski dolg.

Iz Slovenije.**Novi grobovi.**

Nasoga uglednega književnika prof. dr. Antona Slodnjaka je zadela težka izžuba. V evetu svojih 22 let je morala materinstvu žrtvovati svoje življenje njegova gospa Nada. Bila je ugledna Čundrove družine. Soprogo je zapustila tri hčerke.

V Ljubljani je umrla v čestiti starosti ugledna babica Marija Jegličeva.

V Cerknici je umrla marljiva sokolska delavka Mimica Klančarjeva. Stara komaj 23 let je podlegla hudi srčni napaki.

15. decembra je umrl v Celju po daljšem trpljenju v starosti 48 let Miro Majcen, bančni prokurist v p., dolgoletni načelnik Prve južno-stajarske vinarske zadruge v Celju. Pokojnik je bil rojen v Veliki nedelji. Pred vojno je služboval kot uradnik v Celjski posojilnici, potem pa v celjski podružnici Slovenske banke. Zadnja leta se je posvetil samo delu v vinarski zadrugi. Bil je zaveden narodnjak in blag, simpatičen mož. Zapušča vdovo in tri nedolne otroke.

17 vlomov zločinske družbe.

Velika vlomilska družba, ki so jo tvorili 33-letni delavec France Pešl, 22-letni krojaški pomočnik Bogomir Bajer, njegov 26-letni brat Avgust, 24-letni brezposelni vrtnar Ferdinand Hauri, 22-letni brezposelni slikarski pomočnik Ivan Danko in njegov 18-letni brat France, ima na vesti lepo številko grehov. Kolikor je dosedaj mogla ugotoviti policija, so izvršili v času od 15. oktobra do 10. decembra v Mariboru in okolici najmanj kakor 17 vlomov, pri katerih so odnesli najrazličnejše stvari, predvsem obleko zlatino, srebrnino, jedila itd. v skupni vrednosti več tisoč Din.

Policija jim je bila že dolgo na sledu, a so se znali spretno umikati roki pravice. Pred kratkim je bil Ferdinand Pavlič v shrambi Ferdnanda Pavliča v Stolni ulici. Nosil je nahrbtnik z različnimi jestvinami, ko ga je zasledila služkinja Marija Mali. Danko je sicer pobegnil, vendar so nevarni in podjetni vlomilski družbi takoj nato prišli na sled. Vsi vlomilci so že stari znanci policije, večinoma so bili že večkrat kaznovani. Tako ima Pešl za seboj že 7. Hauri 10. Bogomir Majer 3. Danko 1 in drugi več ali manj kazni. V njihovi družbi je bil tudi 22-letni brezposelni natakari Vilbald Kanik, ki je še pravočasno odnesel pete in pobegnil v Avstrijo.

Žrtve noža.

V Koroški Bel-Ljavnorik so fantovski pretepi zelo redki. Mladina se udejstvuje pri raznih kulturnih organizacijah, v katerih se telesno in duševno usposablja za življenjski boj. Vendar je po več letih prišlo zvečer do boja

med mladimi delavci, ki se je končal smrtnim izidom, tako da so enega delavca odnesli v mrtvašnico, drugega pa odpeljali v zapor. Pa tudi v tem primeru gotovo ni šlo za staro sovraštvo ali pa mascevanje med fanti, pač pa je prišlo do žalostnega dogodka, ki ga je morda zakrivil alkohol, trenutno razburjenje ali nesrečno naključje.

26. letni brezposelni delavec Franc Mavrič je te dni zvečer sitniral v Nočevi gostilni na Javorniku, tako da so ga kmalu postavili pod kap. Zunaj je menda zopet izžival, tako da se je med fanti kmalu vnel pretep. Med pretepom je 27-letni delavec Karol Pfeifer, doma iz Sorice v Selški dolini, zaposlen pa v železarni na Javorniku, z nožem dvakrat sunil Mavriča v gornji del telesa, tako da se je takoj sesedel in zaječal, da je zaklan. En uboljšaj mu je šel med drugim in tretjim rebrom v prsno votlino, drugi mu je ranil sree, tako da je nesrečni Mavrič v četrte ure izdihnil. Prenesli so ga na dom njegove matere, odkoder je bil prepeljan v mrtvašnico pokopališča na Koroški Beli, kjer je pokopan.

Vlom v blejski hotel.

V noči 14. decembra je bil izvršen vlom v hotel "Triglav" v Zaki. Hotel, ki je last Ivana Majerja, stoji na samem nekaj sto korakov od postaje Bled-jezero. Vlomilec, ki gotovo dobro pozna razmere, je prišel skozi vrata pralnice v klet, odkoder je odnesel 8 steklenice kisle vode. Iz kleti je nato šel po stopnicah v gostilniški lokal, kjer je ukradel za 140 dinarjev tobaka, okrog 100 dinarjev v gotovini, šest prtičev in električni likalnik. Nato je odprl pišarnjo, iz katere je vzel dva pišarni, dva zimska plašča, štiri pare nogavic in šal. Ker je pri tem poslu postal lačen, se je splazil tudi v kuhinjo, kjer je pobasal lep kos pečenke, več kilogramov masti, suhega mesa in nazadnje še očala gope Majerjeve. Nato jo je vlomilec popihal skozi glavna vrata na cesto in pustil vsa vrata odprta.

STRAŠNE POSLEDICE TRČENJA VLAKOV.

Zabeležili smo že, da sta blizu Luzerna v Švici trčila neki osebnostni in ekspresni vlak. Pri trčenju so bili štirje potniki ubiti, petnajst pa ranjenih. Nekateri žrtve so vagoni prerezali na dvoje, druge so vkleščile razdejani klopi in so bili strašno razmesarjeni. Med mrtvimi sta strojevodji obeh lokomotiv in vlakovodji. Potniki so bili ranjeni večinoma v glavo in v noge in roke. Med reševanjem ponesrečencev v predoru je nastal kratek stik, ki je šele otežkočil reševalno akcijo.

Udobno Hitro Poceni

Lahko danes potuje vsakdo, kdor je dobil potrebna navodila od večjega zastopnika. Da ne boste imeli na potovanju nobenih zaprek, pišite za brezplačna pojasnila na —

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

PROBLEMI PRISELJENCA**Kaj je "Lien"?**

Vprašanje: Kupila sem šivalni stroj na obroke, in pravijo mi, da ima prodajalec "lien" na šivalni stroj. Kaj je to?

Odgovor: "Lien" je zastavna pravica na lastnino drugega v jamstvo za kak dolg ali tirjatev. V vaem slučaju "lien" pomenja, da ima družba, ki je prodala, prvo zastavno pravico na šivalni stroj in zamore dobiti nazaj posest iste, ako ne plačujete obrokev po dogovoru. Imamo "liens" razne vrste. Najbolj znan je "mechanic's lien", po katerem delavec ali on, ki je dal material, ima zastavno pravico na izdelanem produktu.

Varuštvo in poroka.

Vprašanje: Za dolgo let sem bil varuh (legal guardian) nečakinje, ki je sirota in je sedaj 17 let stara. Ona se bo sedaj poročila. Ali konča s poroko moja odgovornost? Ali ostanem varuh, dokler postane polnoletna?

Odgovor: Varuštva nad žensko konča s poroko. Čim se poroči, morate zaprestiti sodnijo, ki vas je imenovala varuhom, da vas oprosti (release) od daljne odgovornosti.

Družina naturaliziranega državljana v inozemstvu.

Vprašanje: Postal sem ameriški državljan. Moja žena in dva otroka sta še v starem kraju in bržkone bosta prišla sem ne pred 1 letom. Ali smem zahtevati zaščito ameriških konzularnih oblasti za mojo družino. Stvar je namreč ta, da moja družina ne more nikamor odpotovati vsled pasportnih ovir.

Odgovor: Vaša naturalizacija ni nikakor spremenila državljanске pripadnosti vaše družbe. Vaša žena je še vedno inozemka in kot taka sveda ne more dobiti ameriškega pasporta. Vaša otroka, ako sta mladoletna, postanejo avtomatično ameriška državljana, čim bosta zakonito pripuščena v Zdr. države. (ako tedaj ne bosta še 21 let stara). Do tedaj sta inozemca in ne moreta uživati zaščito Zdr. držav.

Prišel je sem na obisk leta 1924.

Vprašanje: Prišel sem zakonito "na obisk" dne 29. junija 1924. Ko je minulo šest mesecev obiska, sem vendarle tukaj ostal brez drugega. Ali me morejo deportirati? Ali smem zaprositi za državljanski papir?

Odgovor: Inozemci, ki so protizakonito v tej deželi, niso radi tega razloga podvrženi deportaciji, ako so prišli pred dnem 1. julija 1924. Ker trditve, da ste prišli ravno en dan pred tem datumom, bo prišel je niška oblast gotavo zahtevala, da dokažete, da da ste zares prišli tega dne. Ako ste prišli iz Kanade, je razvidno iz vašega potnega lista. V vseh teh slučajih breme dokaza nosi inozemec, t. j. ako on ne more dokazati, smatra se, da je podvržen deportaciji. — Ako niste podvrženi deportaciji, vendarle ne morete urediti svoje bivanje. Pričakuje se pa, da bo kongres prav kmalu dovolil legalizacijo vseh

inozemcev, ki so prišli nezakonito pred dne 1. julija 1924. To potem omogoči vašo naturalizacijo.

Sprichevalo prihoda ni potrebno.

Vprašanje: Moja žena je prišla v Ameriko leta 190 ali 1901, ali se ne spominja ničesar, da bi moglo vsaj približno uganiti, kdaj in s kako ladjo je prišla. Bila je tedaj otrok. Ona pa potrebuje to informacijo z ozirom na naturalizacijo.

Odgovor: Po zakonu, ki je prišel v veljavo letos, inozemci, ki so prišli v Ameriko pred dne 29. junija 1906, nimajo podati dokaza, kdaj in kako so prišli. Ako ste ameriški državljan, pa naj zaprosi za prvi papir. Pa tudi ni treba, da bi plačala s prošnjo pristojbine \$5 za "Certificate of Arrival". Ali treba podati zadostne dokaze, da je inozemec zares prišel pred zgoraj omenjenim datumom.

Od obali do obali in od morja do morja.

Vprašanje: Kako je razdalje med New Yorkom in San Francisco? Kako se isto primerja z razdaljo med New Yorkom in evropskimi pristanišči?

Odgovor: Razdalja med New Yorkom in San Franciscem je 3160 milj. Na drugi strani je New York 3107 nautičnih milj daleč od Liverpola, 3215 nautičnih milj od Cherbourga, 3457 milj od Antwerpena in 3648 od Hamburga.

Skupna imigracija v Združenih državah.

Vprašanje: Ali imamo podatke o skupnem številu ljudi, ki so se priselili v Združene države od začetka republike?

Odgovor: Pred l. 1820 ni bilo nikakih zapisov o številu priseljencev, ali cen, da od konca revolucije do leta 1820 se je priselilo v Združene države 250.000. V 113 letih, od l. 1820 do 1932, prišlo je 37.894.727 priseljencev. Največ jih je prišlo v desetletju 1900—1910. Leto najvišje imigracije je bilo 1907, ko je prišlo 1.285.849 priseljencev. Lani je bilo pripuščeno le 35.576 inozemcev za stalno bivanje.

FLIS.

POZIV**NAROČNIKOM**

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročnino. Komur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

Peter Zgaga

— Ali vas pogosto prime? — Vsakih 10 minut gospod doktor.

— Kako dolgo pa trajajo bolečine? — Približno pol ure vsakokrat.

— Rudi, ali se poročiš z menoj iz ljubezni ali po zdravi pameti? — Dušica, o zdravi pameti tu ne more biti govora.

Ona: — V mojih mladih letih so bili gospodje galantnejši. On: — Res je torej, toda takrat so bile dame mnogo mlajše.

— Ali si dal Karlu kakšno poročno darilo? — Da, čajni pribor za 12 oseb. A ti? — Jaz sem mu dal čajno cedilce za 24 oseb.

Svobodni bomo, ko bo tudi beseda o svobodi svobodna.

Vsaka iluzija je lepa samo dotle, dokler ne spoznaš, da je iluzija.

Egoizem je svet asmo, če ne skoduje skupnosti. Toda kdaj ji je že koristil?

Zakaj je borba proti neumnosti brezuspešna? Ker sklepamo z bedaki kompromise.

Človeštvo ne propada, pač pa odмира, kar je v njem gnilega. In propada tisti, ki zagovarja dekadenco.

Večina definicij je presplošnih, razlage so pa navadno preobrne, zato so redki, ki kaj pravično pojmujejo.

Marsikdo pljuje na materializem iz materialističnih razlogov.

Kdor je res duhovno bogat, ne čuti potrebe drugim očitati duhovnega siromaštva.

Med revolucijo v Španiji, ki je odpravila vse plemiške in druge nezastarele naslove, pa tudi vse svetnike, so priobčili francoski listi v dokaz enakega postopanja franc. revolucionarnega odbora naslednjo zanimivo zgodbo:

Nekega plemiča so privedli pred revolucionarni odbor in ga vprašali:

— Vaše ime in priimek? — Monsieur de Faint-Cyr.

— V Franciji ni več nobenega "monsieura". — Torej se m De Saint Cyr.

— Ni več nobenih plemiških privednikov. — Torej se pišem Saint Cyr.

— Svetnikov nimamo več. — Dobro, sem pa samo Cyr.

— Tudi nobenega Sira nimamo več. — Če je tako in če me sploh ni več potem me pa pustite pri miru.

Vse zgodbe o dolgem človeškem življenju izvirajo večinoma iz prejšnjih stoletij, ko ljudje niso šteli tako natančno niti niso vodili krsnih registrov. Zato je treba vse te podatke smatrati za manj verodostojne. Prav to velja tudi o zgodbi, ki jo pripovedujejo menda iz časov okoli leta 1600 iz Pariza. Kardinal D'Armagne je bil nekoč opazil pred svojo hišo 80-letnega starca, ki je bridko jokalo. Ko ga je vprašal, zakaj se joče, je dejal sivohsi mož, da ga je natepel oče. Kardinal se je začudil in hotel spoznati tega očeta. Odvedli so ga torej pred 113 let starega človeka, ki je pošteno nakleščil svojega sina, ker je srečal svojega deda, ne da bi ga bil pozdravil. Ded 80-letnega starca je preživljal menda svoje 143. leto ...

— Kako more vendar biti človek tako prehladen? Meni se kaj takega ne more pripetiti, za to imam že dolgo preizkušeno sredstvo. Vsak večer, predno grem spat, mrzle obledke, zjutraj zopet mrzlo kopel, malo jesti, mesto tega pa čez dan popiti najmanj liter tople vode, popoldne umijem noge z zelo vročo vodo, nato močna masaža celega telesa, potem pa zopet od kraja.

— Ne, tega pa ne; potem pa sem že rajši včasih prehladen.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 3.50	Lir 100	\$ 5.70
Din 300	\$ 5.00	Lir 200	\$ 11.20
Din 400	\$ 6.75	Lir 300	\$ 16.40
Din 500	\$ 8.25	Lir 400	\$ 21.75
Din 1000	\$ 16.25	Lir 800	\$ 26.75
Din 5000	\$ 79.00	Lir 1000	\$ 52.50

Za izplačilo vodnih znakov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali

brez dovoljenja se boljo pogaja.

IZPLAČILA V AMERIŠKEM DOLARJEH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " " " "	\$ 10.00
" " " " " "	\$ 15.00
" " " " " "	\$ 20.00
" " " " " "	\$ 25.00
" " " " " "	\$ 30.00
" " " " " "	\$ 35.00
" " " " " "	\$ 40.00
" " " " " "	\$ 45.00
" " " " " "	\$ 50.00

Banka dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna, najla izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbine 01.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK BAKER)

216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh**Prepričajte se!**

NEPISMENOST MED TUJERODCI

Podatki o nepismenosti med tujerodci v Združenih državah, kakor jih razodeva zadnje ljudsko štetje, kažejo, da ni takorekoč nikake nepismenosti med tujerodci, rojenimi v Kandi ali v škandinavskih državah, dočim na drugi strani nepismenost tvori resno vprašanje, kar se tiče tujerodcev iz Portugalske, Italije, Litvinske in Poljske.

Statistika sicer pokazuje, da je bil v splošnem storjen znaten napredek v boju proti nepismenosti, ali da ista ostaja precej visoka v nekaterih predelih Združenih držav in v gotovih skupinah prebivalstva. V celokupni deželi imeli smo leta 1930 še vedno 4.3% ali 4.284.000 oseb v starosti čez 10 let, ki niso znale pisati in čitati ni v angleščini ni v kakem drugem jeziku. Leta 1920 je odstotek oseb v starosti čez 10 let, ki so bile nepismene, znašal 6%.

Bolj detaljirani podatki so velike važnosti, ker pomagajo prosvetiti tujerodce, da osredotočijo svoje prizadevanje tam, kjer je najbolj potrebno. Tako je razvidno, da odstotek nepismenosti na Severu in Zahodu znaša 2.7%, na Jugu pa kar 8%. Tam je seveda nepismenost najbolj nazirjena med črnci, med katerimi se ponekod povsoka do 19.7%. Razvidno je, da na Severu vprašanje nepismenosti obstaja v tem, da se nudi poduk nepismenih tujerodcem. Tu 10.5% tujerodcev v starosti čez 10 let je nepismenih, črncev pa le 4.7% in turodnih belokozcev čez pol odstotka. To velja zlasti, kar se tiče velemerst. Tako se je na primer našlo, da v mestu New Yorku živi 265.000 nepismenih. Izmed teh približno 242 tisoč je bilo tujerodcev, od 21.000 nepismenih v Bostonu pa je bilo 19.700 tujerodcev.

Nepismenost po deželi rojstva.

Leta 1930 je bilo v Združenih državah 13.217.000 belokoznih tujerodcev v starosti čez 10 let. Od teh 1.304.084 ali 9.2% je bilo nepismenih. Najnižji odstotek nepismenosti (manj kot 1%) se je našel med tujerodci iz Škotske, Anglije, Kanade, Newfoundlanda in Danske. Dežele, ki so imele najvišjo nepismenost med svojimi rojaki v Združenih državah, so bile: Azorski otoki (36.9%), Portugalska (34.7%), Italija (25.3%), Litvinska (25.5%) in Poljska (19%). Pri Jugoslovanih je nepismenost znašala 15.6%, pri Če-

hoslovakih 12.9%, Rusih 11.3%, Nemcih 3.2%.

Nepismenost po starosti.

Distribucija nepismenosti po starosti je zlasti važna z ozirom na nedavne študije glede sposobnosti za učenje v raznih starostih. Razvidno je, da nepismeni se v taki starosti, v kateri — kakor so dokazali vodilni dušeslovci, se še prav lahko naučijo čitati in pisati.

Tako na primer izmed 1.769.705 ameriških prebivalcev, rojenih v Italiji v starosti čez 10 let, bilo je 447.831 takih, ki niso znali pisati in čitati v nikakem jeziku. Od teh okroglih številkačev bilo je 7000 v starosti od 10 do 20 let, 185.000 v starosti od 25 do 44 let, 201.000 v starosti od 45 do 64 let, in 55.000 v starosti čez 65 let. V tej zadnji starostni skupini sploh polovica italijanskih tujerodcev je bila nepismena. Ali ta zadnja skupina je bržkone tudi edina, za katero ni velike pomoči. V vseh drugih starostnih skupinah se mora še vsakdo po največjih metodah naučiti čitati in pisati v razmeroma kratkem času.

Kar se tiče Jugoslovancev imeli smo leta 1930 210.141 ljudi, rojenih v Jugoslaviji, ki so bile 10 let ali več stari. Od teh 32.774 je bilo nepismenih. Jugoslovancev v starosti od 10 do 24 let je bilo 14.660 in od teh 396 nepismenih. V starosti od 25 do 44 let je bilo 118.545 jugoslovanskih tujerodcev in od teh 15.396 nepismenih. V starosti od 45 do 64 let je bilo 70.763 ljudi, rojenih v Jugoslaviji, in od teh 14.918 nepismenih. V starosti čez 65 let je bilo 6011 Jugoslovancev in od teh 2035 nepismenih.

Boj proti nepismenosti.

Gospodarski in socialni razlogi, zakaj se hoče iztrebiti nepismenost, so sami ob sebi umevni. Usoda nepismene osebe je zlasti v sedanjih časih posebno težka. Težko dobiva delo v tovarnah in delavnicah, kjer se vsaj zahteva, da zapisanece zna čitati varnostna svara. Zares odstotek nezgod med nepismenimi delavci je posebno velika. Podporne ustanove sicer ne delajo razlike med pisanimi in nepisanimi, ali nepismeni ne more postati ameriški državljani. In to pomenja, da nepismeni ne more reflektirati na starostne pokojnine ali materinske podpore, ker se iste večinoma omejujejo na državljane.

Jako zanimiv je newyorški eksperiment za rekrutiranje nepismenih, da se nagovarjajo na obisk šole za nepismene. Večerni dijakji imajo svoje udruženje, ki sodeluje z društvom učiteljskim, in obiskujejo v sosedstvi vse nepismene, ki jih na lep in prepričevalen način nagovarjajo na obisk šole. Pokazujeja njim, kako je lahko učiti se čitati in pisati in kje so šole zato. Nagrade so razpisane za one dijakje, ki prenešajo največje število nepismenih učencev. FLIS.

ČUDEN PTIČ

Indijski učenjak Salim Ali razpravlja v neki bombajski strokovni reviji o ptici tklacu (plocens philippensis), ki se drži načela, da si je treba zakonsko srečo priboriti s trdim delom in sposobnostjo. Ko pride doba parjenja, pričnejo samci najprvo gladiti, oziroma tkati svojevrstna viseča gnezda. Samice ni ta čas nobene ne od blizu ne od daleč. Šele, ko so gnezda že kolikor toliko pripravljena, prifrfootajo samice v tropih in si jih prično ogledovati "s kritičnim očesom".

Vsaka samica si potem izbere gnezdo, ki ji najbolj godi — pri čemer ne gre brez spopadov z drugimi samicami. Ko si je dokončno osvojilo gnezdo, se pomenita, s samcem, kakor se spodobi, nato se prične takoj veliko ležanje jajc. Samice pa, ki je dosegel svoj namen, se poživlja na svojo zakonito družico in prične graditi novo gnezdo, s katerim privaja novo samico in tako dalje. Samo od njegove spretnosti in tkanja gnezd je odvisno, kolikim lahko postane nezvest, kajti sama lepota in moč njegovim damam nič ne imponirata. V ostalih pravi Salim Ali, da je tkalec res zelo spretna ptica, kar se kaže v tem, kako zna iz ričevih stebel izluščiti vlakna, s katerimi gradi svoja gnezda.

NEIZPOLNjeni ČUDEŽ

V belgijski občini Beauring je vladala zadnje dni ogromno razburjenje. Pet otrok je pripovedovalo doma, da se jim je na vrtu ondotnega samostana prikazala Marija. Vsak dan se je na tistem mestu zbralo več sto ljudi, ki so pričakovali, kdaj se bo čudež ponovil. Otroci so namreč pripovedovali, da so prosili Mater božjo, naj ozdravi vmes slepega. Prikazen jim je baje naročila, naj pridejo z nesrečnikom na samostanski vrt, kjer se bo izvršilo čudežno ozdravljenje. Glas o stvari se je tako razširil med ljudmi, da je na dan, ko se je želelo izvršiti čudežno ozdravljenje, zbralo na vrtu nad 10.000 oseb. Vsi so čakali, kdaj se bo čudež izpolnil, toda čakali so zaman. Prikazen se ni ponovila in slepega so morali odnesti neozdravljenega domov. Ker pa to še ni bilo dovolj ljudem, so končno posegle vmes oblasti, ki so prepovedale nadaljnjo zbiranje pred samostanom.

MALMGREENOVA CERKEV

Iz Stockholma poročajo: Dne 18. decembra se bo v stockholmskem predmestju Aepeljekennu slovesno blagoslovila spominna cerkev dr. Finna Malmgreena, švedskega meteorologa, ki se je sodeloval znan nesrečne Nobilove ekspedije na severni tečaj in je potem z italijanskim poročnikom Zappijm odšel iz Nobilovega taborišča na ledni grudi. Švedi so v Malmgreenov spomin zbrali večjo vsoto denarja. Znesek je tako narasel, da niso vedeli, kam z njim. Zato so prepustili odločitev o tem Malmgreenovi materi. Ta je izrazila željo, naj bi se s spomin nesrečnega sina sezidala cerkev, kar se je zgodilo. Cerkev so okrasili najboljši švedski umetniki in njena blagoslovitev bo zelo svečana. Udeležili se je bodo tudi vsi predstavniki švedskih znanstvenih institucij.

SLON, KI NE MORE SPATI

V londonskem živalskem vrtu imajo slona, ki ne more spati. Orjaski slon Rani je v živalskem vrtu največja dobričina in najmirnejša žival. Že dolga leta se londonska mladina navdušuje zanj, nosi mu kruh in slaščice, slon pa dviga otroke v zahvalo na svoj mogočni hrbet in jih nosi po vrtu. Reče pa že dolgo ne more spati in namesto da bi v svoji kletki mirno počival, bega po cele noči okrog in nikjer ne najde miru. Nedavno se je tako dolgočasil, da je razbil vse, kar mu je prišlo pod noge.

Seveda to slonovemu zdravju škoduje in Rani je bil kmalu tako izčrpan, da je moralo ravnateljstvo poskrbeti, da nevrasteničnega orjaska pomiri. Privezali so ga k posebnemu železnemu obroču, pritrjenemu k eni njegovih prednjih nog in k tlom, toda zjutraj so našli obroč zdrobljen, debelo vrv pa pretrgano. Ker ni šlo drugače, so ga privezali na mnogo daljšo vrv in jo pritrtili k kletki s posebno kompliciranim mehanizmom. Tako so orjaskemu slonu končno prisilili, da je mirno stal. Pazniki pa ne verjamejo, da bi bila zadeva s tem rešena, kajti slon sumljivo ogleduje nov način svojega ujetništva in bati se je, da bo nekega dne tudi to napravo zdrobil.

OD KDAJ MONOPOL NA TOBAK

Leta 1808 je priredil Napoleon velik ples, kamor je povabil vse plemstvo starega in novega cesarstva. Vsi so bili očarani nad Napoleonovo pazljivostjo, saj je imel za slehernega človeka ljubeznivo besedo. Toda med ženskim svetom je nenadoma opazil damo, ki je doslej ni poznal. Njeno blesteče okrasje pa ga je tako prevzelo, da jo je vprašal za ime. Toda tuja mu je bila tudi po sebi. Zaradi tega jo je vprašal, s čim se bavi njen mož: odgovorila mu, da sedi in prodaja tobak ter cigarete. Napoleon ni na to nič odgovoril, vendar je v obraznih gubah pokazal, da mu ni prav, da nosi ta dama dražjo ogrlico kot njegova žena. Nekaj dni za tem pa je že izšel njegov dekret o monoplu na tobak. A njemu so sledile vse ostale države.

Kakšnega mnenja ste Vi?

— VSEBINA KOLEDARJA ZA 1933. —

PESEM. — KOLEDARSKI DEL. — 350 LET GREGORIJANSKEGA KOLEDARJA. (Nastanek in ves razvoj Koledarja). — "BEAUTIFUL OHIO". (V kakšni luči vidi FRANK TROHA državo, v kateri prebiva.) — PRVI, KI JE SKOČIL S PADALOM. (Nekaka padala so poznali že v 17. stoletju.) — ARISTIDE BRIAND. (Pogreb slavnega francoskega državnika.) — Strupi v gospodinjstvu. (Par navodil gospodinjam.) — SPOMINI NA VERMONT. (M. RUPNIK opisuje svoje doživljanje na "Zeleni gori"). — USODA BIVŠIH. (Usoda carskega častnika pod boljševiki.) — DOGODBA V ŽIBERSAH. (Kako se je "zamaknila" Korenova Režika.) — ZAGONETNA INDIJA. (Dežela, katere zapadni svet ne more pojmiti.) — SRAMEŽLJIV SNUBEC. (Ljubka povet o snuben, ki je dosegel svoj ideal.) — Dogodivščine SLOVENCA MED INDIJANCI IN ESKIMI. (Planinšek je izmed vseh Slovencev prodrl najdalje na Sever.) — ČUDNE NESREČE. (Zanimivo poročilo zavarovalniške družbe.) — Spomini gledalcev. (Pretrsljiva zgodba matere, ki jo je napisal F. TROHA.) — ZGODBA PEČLARJA. — (M. RUPNIK je izborni oris pečlarja Muharja.) — PISKAČ. (Povest iz sodobne Rusije.) — KAJ PRIČAJO ZVEZDE O ŽENSKAH. (Vsaka ženska lahko izve kaj zanimivega o sebi.) — PRIZORI IZ BODOČE VOJNE. (Kdor prečita ta opis, dobi vpogled v strahote bodoče vojne.) — VOHUNSTVO MED VOJNO. (Kakšnih sredstev se poslužujejo vohuni.) — TREPANG. (Življenje na dnu morja.) — FRANKLIN D. ROOSEVELT. (Življenjepis bodočega predsednika Združenih držav.) — IN ŠE CELA VRSTA ČLANKOV, PESMI IN SLIK.

Ali ni to čtivo vredno 50c za Vas?

TA KNJIGA JE ZA AMER. SLOVENCE NAJVEČJE VREDNOSTI

Naročite Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street New York City

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso potrešno, in kdor je od večjega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

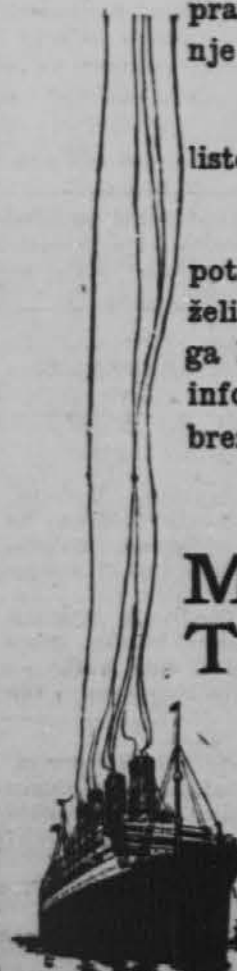
Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, da mo vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

Metropolitan Travel Bureau

(FRANK SAKSER)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

750 METROV POD MORSKO GLADINO

O slavnem ameriškem zoologu Williamu Beebe se govori in piše zadnje čase po vsem svetu v zvezi z njegovimi drznimi izleti v morske globine, kamor se spušča v posebno močno konstruirani potapljaški gondoli. Beebe nazivajo Piccard oceana. In svet se je zanimal zanj zlasti letos pomladi, ko se je spustil v svoji, zvono podobni kondoli najprej 420, potem 495 m pod morsko gladino. Te dni je pa dosegel nov rekord, posrečilo se mu je spustiti se 750 m globoko v morje.

William Beebe se spušča v morje sam v posebni kovinski gondoli, narejeni iz posebnih kovinskih zlitin, ki vzdržijo silen pritisk vode. Tudi prozorni deli gondole, ki skozi nje učenjak opazuje življenje v morju, so preizkušene na močan pritisk. Spustiti se v morske globine je enako drzno, kakor Piccardovo polet v stratosfero, ki se je zanj zanimal ves svet. Tu je potreben celo še večji pogum, če pomislimo, da je morala vzdržati Beebova gondola v zadnjem primeru pritisk 75 atmosfer in da je znal pritisk na vsak kvadratni centimeter oble poldrugi stot.

Beebe je s svojimi senzacijami že davno in zelo dobro znan. V navadnih plavalnih hlačkah in s potapljaško čelado na glavi se je že opetovano spustil v Karibskem morju v globine pod koralne otoke, kjer je med praviljnicami koralnimi gozdiči fotografiral in filmal morske pošasti. O svojih podmorskih pustolovčinah je napisal že

več knjig, ki v njih napeto opisujejo prizore iz življenja morskih živali in rastlin. Njegovi zadnji izleti v morsko stratosfero so prav za prav samo naravno nadaljevanje prejšnjih.

Zadnji izlet je napravil na pobudo in stroške newyorškega zoološkega društva in v svoji kovinski gondoli se je dal spustiti na Bermudskih otokih v morske globine. Pri tem pa ni pozabil niti na senzacijo najmodernejšega kovanja. 750 m pod morsko gladino je po radu pripovedoval, kaj vidi okrog sebe. Živo je opisal nepregledno množico rib s krasnimi oblikami plavuti in v najpestrejših barvah. Okrog njega je kar mrgolelo čudovitih morskih živali, ki jih še nobeno človeško oko ni videlo. Posebno navdušeno je opisoval morske rastline, ki se pojavljajo globoko v morju v najrazličnejših praviljnih oblikah. S seboj je prinesel Beebe mnogo fotografij, ki jih kaže sedaj na predavanjih.

PEKLENSKO MAŠČEVANJE ZAVRNJENEGA LJUBIMCA.

Iz Bratislave poročajo o peklenem maščevanju nekega delavca, ki ga je zavrnilo dekle, od katerega je hotel imeti ljubezen. Zavrneni snubač je položil v stanovanje dekleta z dinamitom nabito železno cev in potikal na okno. V trenutku, ko sta prihiteli k oknu dekle in njena mati, pa se je cev razpočila ter raztrgala mater na kose, hčer pa hudo ranila, da so jo prepeljali smrtonosno ranjeno v bolnišnico.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

V DIMNIK JE PADEL

Pri ometanju dimnika na badenskem Braunschweigu se je dimnikar Alfred Kaiser smrtno ponesrečil. Stopil je v dimnik skozi posebno lino ob času, ko je v kotlih gorelo in se je kadilo skozi dimnik. Ker ga ni bilo dolgo nazaj, so ga šli iskat. Našli so ga na dnu dimnika. Ni dvoma, da so ga omamili plini, vsled česar je omahnil in se zgrudil mrtev na dno. Na pomoč pozvani gasilci so storili vse, da bi ga obudili k življenju, toda njih trud je bil zaman, ker je bil mož ob času najdbe že mrtev.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1933.
SO DOSPELE

4 KRASNE KNJIGE:

"Žerjavi",
"Tulipan"
"Od pastirja do izumitelja",
"Vodnikova Pratika"

za SAMO \$1.35

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street
New York

Pri naročilih za več kot \$1.— damo 30% popusta

V SLUČAJU, DA NAM KAKE KNJIGE ZMANJKA, S PRIDRŽUJEMO PRAVICO, POSLATI DRUGE SLIČNE VSEBINE

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

ZEMLJEVIDI

MOLITVENIKI

IGRE

MOLITVENIKI

SVETA URA
v platno vez. 90
v usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80
v najfinije usnje trda vez. 1.80

SRBI ZA DUŠO
v platno vez. 90
v usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. 80
v usnje vez. 1.20
v najfinije usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.60

KNJIŠKA SRCA
v imitirano usnje vez. 60
v usnje vez. 80
v fino usnje vez. 1.00
v najfinije usnje vez. 1.20
v najfinije usnje trda vez. 1.50
v cel. celluloid vez. 1.20

NERENA NAŠ DOM
v ponarejeno usnje vez. 1.00
v najfinije usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.80

MARIJA VARHINJA
v fino usnje 1.20
v usnje 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.60

Hrvatski molitveniki:

Otjele starosti, fina vez. 1.00
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 1.50
najfinije vez. 1.60
Zgodbe nebeski, v platno 80
fina vez. 1.00
Vierac, najfinije vez. 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook, v burjarje platnice vezano 30
v belo kost vezano 1.10

Com. Unto Me, v fino vezano 30

Key of Heaven, v usnje vezano 30

Key of Heaven, v usnje vezano 70

Key of Heaven, v usnje vezano 1.20

(ZA ODRABE)

Key of Heaven, v celoid vezano 1.20

Key of Heaven, v celoid najfinije vez. 1.50

Key of Heaven, v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual, v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria, v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko besedilo 2.00

Angleško slov. in slov. angl. slovar 90

Amerikan in Amerikaner (Trunk) 5.00

Angleška slova ali nauk kako se 10

Boj med ljudstvi in bolezni 75

Cerkniško jezero 1.20

Domaci živinovodstveni brošura 1.20

Domaci zdravnik po Knapu: 1.25

Domaci vrt 1.20

Govedorja 1.50

Gospodinjstvo 1.20

Hitri računar 75

Jugoslavija (Melik) 1. zvezek 1.50

2. zvezek, 1-2 snopci 1.50

Kletarstvo (Skalicky) 2.00

Kratka srbska gramatika 30

Kratka zgodovina Slovenov, Hr- 30

vatov in Srbov (Nadajevanje) 30

Kako se postane državljani Z. D. 25

Kako se postane ameriški državljani 15

Knjiga o dostojnem vedenju 50

Kubinska Računila 75

Liberalizem 50

Ljubljana in sosednja mesta 35

Materija in energija 1.25

Mlada leta dr. Janeza E. Kreka 75

Minutnici, 1. sv. 50

II. sv. 50

(Oba skupaj 99 centov)

Nekršanje 1.00

Nemško-angliški slovar 1.40

Nasveti na hlo in dom 1.00

Najboljši slov. slovar, 688 str. 5.00

lepo vez. (Kallalek) 5.00

Nemščina brez učilnice: 30

1. del 30

2. del 30

Najboljši slovarski slovar in 75

drugi slovar 75

Oglejte se 50

POVESTI in ROMANI

Agitator (Kersnik) broš. 80

Andrej Hefer 50

Beneška vedčevalka 35

Belgrajski bisler 35

Bel mecesu 40

Bele noči, mali junak 60

Božično darilo 35

Božja pot na Bledu 20

Božja pot na Šmarni gori 20

Cankar: 50

Grešnik Lenard, broš. 70

Mimo življenja 80

Moje življenje 75

Romantične duše 60

Balkansko-Turško vojna 80

Balkanska vojna, s slikami 25

Boj in zmaga, povest 20

Blagajna Velikega vojvode 60

Belfegor 80

Boy, (roman) 65

Burska vojna 40

Reatin dnevniki 25

Čarovnica 25

Cvetina Borogradska 45

Cvetke 25

Cvetke 25

Črte iz življenja na kmetih 35

Drobit, in razne povesti 60

Spisni Mitniki 60

Darova, zgodovinska povest 50

Dalmatinske povesti 35

Dolga roka 25

Do Ohrida in Bitolja 50

Doli z orožjem 50

Dve sliki: — Njiva; Starica (Meško) 60

Devica Orlanska 25

Dubovni boj 50

Dedek je pravil; Marinka in kra- 40

teljki 40

Elizabeta 25

Fabljola ali cvek v Katakombah 45

Fran Baron Trenk 45

Filozofska zgodba 50

Fra Diavolo 50

Gospodarica sveta 40

Gostilne v stari Ljubljani 60

Grška Mitologija 1.00

Gusarji 75

Gusar v oblačih 50

Hadji Murat (Tolstoj) 40

Hišni papirji, vez. 1.00

Hektorjev moč 50

Hedvika 40

Hudi časi, blage duše, veselolga 75

Helema (Kmetova) 40

Hudo Brezno (II. sv.) 35

Humorske, Groteske in Satire, 80

vezano 80

broširano 60

Izlet g. Brodca 1.20

Izbrani spisi dr. H. Dolopca 60

Iz tajnosti prirode 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Poročaja 50

Iz modernega sveta, trdo vez. 1.60

Izbrani spisi dr. Ivan Menciinger: 1.50

2 zvezka 1.50

Igračke, broširano 75

Igračke 75

Jagnje 75

Janko in Metka (za otroke) 30

Jernat Znanogot, Med plazovi 75

Jutri (Strug) trdo vez. 50

broš. 60

Jurčičevi spisi: 10

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, 10

lepo vezanih 10

6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer 75

broširano 75

Juan Mserija (Povesti iz španskega 50

življenja) 50

Kako se sem jaz likal 60

(Alešev) 1. zvezek 60

Kako sem se jaz likal 60

(Alešev) II. zvezek 60

Kako sem se jaz likal 60

(Alešev) III. zvezek 60

Korejska brata, povest iz misijonov 30

o Koreji 30

Krma osveta 60

Kmečki punt (Senoa) 60

Kuhinja pri kraljici gosli nočici 50

Kaj se je Markaru sanjalo 60

Kazaki 60

Križev pot patra Kupljenika 70

Kaj se je izmislil dr. Oka 45

Levstikovih zbirani spisi 90

1. sv. Pismi; Ode in elegije; So- 70

netje; Romance, balade in 70

legende; Tolmač (Levstik) 70

5. sv. Slika Levstika in njegove 70

kritike in polemike 70

Trilo vezano 1.00

Ljubljanske slike, Hiski lastnik, 30

Trgovci, Kupljeni stražnik, 30

Uradnik, Jezelnik doktor, Gostil- 30

ničar, Klepetulje, Natašarica, 60

Dubovnik, itd. 60

Lov na ženo (roman) 80

Lucifer 80

Marjetica 50

Materina žrtve 50

Moje življenje 50

Mali Lord 80

Milijonar brez denarja 75

Maron, kršanski deček iz Liba- 25

nona 25

Mladih zanikernikov lastni fira- 75

tonis 75

Milinarjev Janez 50

Musolino 40

Mrtvi Gostaj 35

Mali Klatež 70

Mesija 50

Malenosti (Ivan Albrecht) 25

Mistikmi sreem. Zbirka povesti za 25

slovensko mladino 25

Misterija, roman 1.00

Možje 1.50

Na različnih potih 40

Notarjev nos, humoreska 35

Narod, ki izmira 40

Nasla vas, II. del, 9 povesti 90

Nova Eroljka, trdo vez. 70

Nasla leta, trdo vez. 70

broširano 50

Na Indijskih otokih 50

Naši ljudje 40

Pravljice in pripovedke (Košutnik)

1. zvezek 40

2. zvezek 40

Prvic med Indijanci 30

Preganjanje indijanskih mlajonar- 30

jev 30

Robinson 50

Robinson Crusoe 60

Revolucija na Portugalskem 30

Rdeča in bela vrtilica, povest 30

Roman zadnjega cesarja Habs- 1.50

burgov 1.50

Rdeča roka 1.25

Serfant Diavola, vez. 1.60

Slovenski kaljivec 40

Slovenski Robinson, trd. vez. 75

Stric Tomova koča 50

Sveči invalid 35

Skorzi črno Indijo 50

Sanjska knjiga, mala 60

Sanjska knjiga, velika 90

Sanjska knjiga, velika 90

Sanjska knjiga, velika 90

Spomini Jugoslovanskega dobro- 1.25

volja, 1914—1918 1.25

Sredozemci, trd. vez. 60

Kmečki punt (Senoa) 60

Kuhinja pri kraljici gosli nočici 50

Kaj se je Markaru sanjalo 60

Kazaki 60

Križev pot patra Kupljenika 70

Kaj se je izmislil dr. Oka 45

Levstikovih zbirani spisi 90

1. sv. Pismi; Ode in elegije; So- 70

netje; Romance, balade in 70

legende; Tolmač (Levstik) 70

5. sv. Slika Levstika in njegove 70

kritike in polemike 70

Trilo vezano 1.00

Ljubljanske slike, Hiski lastnik, 30

Trgovci, Kupljeni stražnik, 30

Uradnik, Jezelnik doktor, Gostil- 30

ničar, Klepetulje, Natašarica, 60

Dubovnik, itd. 60

Lov na ženo (roman) 80

Lucifer 80

Marjetica 50

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZLATA AFRIKA

Se pred šestdesetimi leti ni imel nihče slutnje, da skriva Afrika na sedanjem teritoriju zlatega mesta Johannesburga zlate zaklade. Nato pa so nenadoma odkrili stare rove pri reki Zimbabwi. Ko so se spravili na kopanje, so našli tu mnogo raznovrstnega orodja, ki je bilo očitno rabljeno pri lomljenju kamenja. Še pred 100 leti so kupovali Portugalec na obrežjih od domačinov zlat prah, kesneje pa je izdal kralj Mesilikatze prepoved, nakar niso več njegovi podaniki posirali zlatega prahu po rečnem pesku, pa tudi ne več kresali zlatih kosov iz kamenja. Kralj Mesilikatze se je namreč bal, da ne bi postali belci preveč pozorni na njegovo deželo, če bi vanjo lazili po zlate zaklade. Ko pa so se uselili Buri z juga, so se tudi oni seznanili s zlatimi najdišči, toda skrivali so to kot sveto skrivnost, dokler se je pač dalo.

Na čudovit način pa so prišle prve isleditve zlatih zakladov v javnost. Neki Skot, po imenu Lys, je prihajal z juga s svojimi volji z namenom, da bi si poiskal rodovitne zemlje, katero bi si prisvojil. Ko pa je prišel v bližino do brdja Witwatersrand, se je ulila ploha in tla so se tako silno zmočila, da so se kolena globoko zajedala. Radi tega niso mogli volji naprej. Voz je ostal. Da bi premeteni Skot spravil voz naprej, je podložil pod kolesa kamenje. Voz se je znova premaknil; toda Skot nenadoma zapazil, da se nekatera mesta zdobljenega kamenja čudovito svetlikajo. Pohere nekaj teh koscev in jih vtakne v žep. Nato se odpravi v Pretorijo k geologu Mauehu, ki je že leta 1867, zasledil zlato v okrajju Patidi. Pa je mož takoj ugotovil, da skrivajo ti kameni kosci v roki zlato.

Skot ne izda učenjaku kraja, marveč se takoj poda v družbi Nizozemca Friderika Strubena nazaj k zlati pokrajini. Uvidela pa sta, da jima ta najdba ne bo izpolnila nad, ki sta jih gojila. Zato sta se odpravila dalje. Neizmerna poizkušanja in napore sta trpela, toda nista odnehal. Slednjič sta bila tako izčrpana in razčepirana, da je vse od njiju viselo in da sta zastavila edini puški, ko sta ju imela, za kos kruha. Končno pa sta le prišla do kraja, kjer se še danes najbogatejša zlata najdišča skrivajo. Njun trud je bil obilo poplačan. Kmalu so privreli od vseh strani razakoverni zlati iskaleci, dokler ni končno razglasila transvaalska vlada, da je vsa zemlja, ki slučajno ne pripada kakemu zasebniku, državna last, zato nima nihče pravice riti po njej, dokler ne dobi njenega posebnega privolenja. Izkazalo se je kasneje, da je tu prav za prav težko priti do zlate rude, marveč jo je treba iz trdega kvarca s posebnimi stroji izkresati. Na tem mestu je kmalu nato zraslo mesto Johannesburg, ki je postalo kaj kmalu največje mesto Afrike, ki se razprostira južno od Sahare.

V zgodovini zlatih iskanj so za-

nimivi doživljaji nekega Jenningsa. Še predno so odkrili zlato rudno, je prišel v te kraje, da bi si kupil neko posestvo. Toda cena dvanaestih volov se mu je zdela previsoka. Nekaj let za tem se je povrnil in plačal za to posestvo z dvorcem vred 100 tisoč dolarjev. Vendar je napravil briljanten dobiček, zakaj kmalu za tem so mu dajali gotovi denarni možje ogromno svoto za to zemljišče. To je namreč prav isti kraj, kjer se danes dviga bogato mesto Johannesburg.

Z ZVONCI ZAVAROVANA MEJA

Tihotapeci, ki hočejo spraviti kakšno blago po nezakonitem potu iz Svice v Italijo, imajo težko stališče. Vsa meja z izjemo nekaterih krajev je namreč zavarovana z mestoma 5 m visoko žično mrežo, na kateri visijo na spiralnih vzmeteh obešeni zvonci. Če se kdo dotakne mreže, zvončička vsa mreža in opozarja čuvaje meje, da nekaj ni v redu.

Takšne mreže so postavili prvi pred kakšnimi 30 leti na meji pri Chiassiju, ki je bilo tedaj prvo stališče za tihotapece s tobakom, svilo in drugimi stvarmi. Širile so se kilometre daleč in so bile visoke 2 do 2 in pol metra. Pravega jamašva pa niso dajale, ker so tihotapeci izvežbali pse, ki so s tihotapskim blagom z lahkoto skakali čez mreže. Morali so ta omrežja zvišati in ker zavarovanje samo na enih koncih ni zaleglo dosti, so jih morali razširiti. Tako so danes zavarovana samo nekatera mesta visoko v planinah in Bogu za hrbotom, kamor ne vodijo nobene prave poti in ki leže preveč od rok, da bi tihotapstvo tod doneslo kakšno korist. Razume se, da stoje evropski stražniki poleg tega na posameznih mestih še v vsakih 50 do 100 korakov. Meja ob jezerih in preko jezer je zavarovana na isti način. Celo okrog posameznih posestev ob vodi, v kolikor niso sploh razlašeni, stoje tudi na vodi zvonilne naprave, ponoči pa razsvetljujejo vodno površino žarometi in stražne ladje križarijo sem in tja.

Tako bi bilo tihotapljenje nemogoče — če ne bi poznali tihotapeci še dosti in včasih zelo bistroumih trikov, da spravijo svojo robo čez mejo. Dolge palice, s katerimi predajajo svojim komplicom na drugi strani preko mreže tihotapska blago, z blagom napolnjena notranjostina koles, votli debeni pasovi itd. so še najpreprostejši triki te vrste, ki delajo drago napravo zvončičih mej bolj ali manj nesmiselnimi. V prejšnjih časih so bili tudi obmejni varuhi sami v tišem družabništvu s tihotapeci in so prejemali za vsakega moža po 5 švicarskih frankov. Ti tihi sporazumi pa so se danes baže končali. Ljudstvo si seveda šepeče na obeh straneh marsikaj, kar baže ne potrjuje tega naziranja.

Bistvena razlika zlatih jam v Avstraliji in Afriki je v tem, da je mogel v Avstraliji slehernik obogateti: odkril je zlato, nabral si zlatih zrn in kep ter jih prodal. V enem samem dnevu je postal iz reveža bogatin. V Afriki pa si posameznik ne more ničesar pomagati. Tam je zlato stisnjena v kvarcu, katerega more samo stroj iztrgati. Zatorej pa ni bilo tam nikoli toliko pustolovcev kakor v Avstraliji. Zlata Avstralija je umolknila, zlata Afrika pa je danes svetovno najbogatejša zlata jama.

ZAKONI NA POSKUŠNJO

Mnogo se je govorilo, še več pa pisalo in razpravljalo o zakonskih zvezah na poskušnjo. Nekateri so obsojali poskusne zakonske zveze, drugi, zlasti moški, so bili pa navdušeni za nje, ker imajo navadno pri izbiranju zakonske družice velik strah, da bi ne naselili, kar se v življenju kaj rado zgodi. Zensko so nekoliko lahkomišelnije in se može bodisi iz ljubezni, ne da bi pomislile, kaj pomeni zakonska zveza, ali pa iz potrebe, skratka v zakonski jarem stopajo kar na slepo, rečejo, izvenjati one, ki se može iz preračunljivosti, a takih je zdaj vedno več. Malokatera pa pomisli pred možnostjo, ali bo mogoče z bodočim možem živeti ali ne. Tudi če zakon ni srečen, žene navadno niso tako hudo razočarane, kakor moške. Zato je razumljivo, da jih je tudi zakon na poskušnjo manj zanimal. Če pričakuje človek od nečesa preveč, pride navadno razočaranje. In tako je bilo tudi s temi zakonskimi zvezami.

Glavna tajnica angleškega odbora za socialno higieno Neville Rolf je v svojem nedavnem predavanju v Londonu ostro kritizirala zakon na poskušnjo. Začasno zveza dveh ljudi, moža in žene, ki skleneta zakon na poskušnjo, je dejala, zakonska zveza, ki ostane brez otrok, ne more nikoli biti pravi zakon na poskušnjo, ker že vnaprej izključuje psihološko prilagoditev obeh zakoncev. Res je sicer, da so privedle nekatere zakonske zveze na poskušnjo pozneje do pravega zakona, ki je bil brez tragičnih rezultatov pri mladih možih in ženah, ki so tak zakon sklenili.

Predavateljica je tudi omenila prevladovanje žensk nad moškimi, kar se bo pa v prihodnjem pokolenju izpremenilo. Pred vojno je bilo za možitev godnih deklet in mladih vdov 13% več kakor fantov in vdovcev. L. 1921 je poskočil ta odstotek celo na 28. zadnja leta je pa stalno padal in lani je znašal samo 4.1. Toda to število je bilo statistično ugotovljeno samo v Londonu in predavateljica je omenila, da ne more jamčiti, da London ni v tem pogledu izjema. Z nazadovanjem števila žensk bo morda odpadla tudi potreba po zakonskih zvezah na poskušnjo.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprošili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

USPEH RUSKIH

INŽENJERJEV

Pri gradnji največje ladje na svetu "Normandie" v Franciji so igrali važno vlogo slovenski inženirji, med njimi zlasti ruski inženir Jurkevič, ki je delal v Rusiji v vojaških ledjedelnih, pred 10 leti se je pa preselil v Pariz. Jurkevič naj bi bil zgradil štiri superdreadnoughte, pa je posegla vmes ruska revolucija in mu prekrizala račune. Leta 1922 je prišel v Pariz, kjer je živel šest let v zelo slabih razmerah. Nekoč je čital v novinah poročilo o gradnji parnika "Ile de France". Takoj se je oglasila v njem stara mornarska kri, bil je radoveden, kako daleč je ta čas napredovala tehnika v ladjedelstvu.

Začel je zbirati točnejše podatke o novem parniku in bil je zelo presenečen, videč, da je ostalo vse pri starem, da njegove ideje nihče ne pozna. Napotil se je k predsedniku upravnega sveta znanih francoskih ladjedelnic Chaneier et Ateliers de Saint-Lazaire "Penhoet", ki grade prekoceane parnike. Predsednik Fould je takoj spoznal, s kom ima opraviti, in obljubil je ruskemu inženirju vsestransko podporo. Seveda je pa moral Jurkevič premagati še mnogo ovir, predno so mu poverili izdelavo prednjega dela "Normandie". Če je največji parnik obnem najhitrejši na svetu, je po zaslugi drugega ruskega izuma tudi edini parnik, ki se ne potopi. Jurkevič je delal z ruskimi inženirjema Petrovim in Herkevičem. Čudoviti izum, ki varuje orjaški parnik, je delo treh ruskih inženirjev, Polukhtova, Bohanovskega in Verzebskega. Glavni spodnji del parnika in tudi skladišče se hermetično zapira in napolni s stisnjanim zrakom, kadar je parnik natovoren. Če bi dobil parnik luknjo, bi stisnjeni zrak ne puščal vode v poškodovani del parnika.

RODBINA STOLETNIKOV

V španski naselbini Perei je nedavno obhajala neka kmetica svoj 130. rojstni dan. Starka je še čvrsta in zdrava in pomaga pri delu svojemu sinu, ki šteje 111 let. Tudi njenih ostalih šest otrok je še pri življenju in so skoro vsi prekorajili stoto leto. Njen mož pa je umrl že pred 70imi leti. 130letnico rojstvo je obhajala kmetica na moč slavnostno. V imenu vlade je prišel iz Madrida poseben odposlanec z denarnim darom in lastnoročnim pospremnim pismom predsednika republike Alcala Zamore.

POZOR, ROJAKI!

Bančni departament ima dividendne čke spodaj navedenih oseb ter jih jim zaradi pomanjkljivega naslova ne more dostaviti. Kdor ve, kje se te osebe nahajajo, naj sporoči Glasu Naroda, al naj se pa same oglašajo.

Paul Breclj, 306 Snyder St., Brooklyn, N. Y.
Pavla Brezecz, 306 Snyder St., Brooklyn, N. Y.
Josef Kovac, Box 402, Thomas, W. Va.
Martin Lizzul, 173 Ave. A., New York, N. Y.

Matiya Lunder, 478 Dudsones St., W. Toronto, Canada.
Mathia Petsche, 149 Noll St., Brooklyn, N. Y.
Joe Puharie, Box 138, W. Winfield, Penna.
Edward Rukavina, 2 South Dover St., N. Y.
Boco Stanic, 158—23rd Street, Brooklyn, N. Y.
John Valencie, Box 26, Garrettsville, W. Va.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA
Angleško-slovensko Berile
(ENGLISH-SLOVENE READERS)
\$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 11th Street
New York City

VAMPIRJI VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

54

XXVII.

Končno je odbila Mascarotu ura odločilne borbe.

Nekaj dni po dogodkih, ki smo jih prav opisali, je pričakoval Catenaca Hortebeza in Paula, da bi jim razložil ves svoj načrt. Prvi je prišel na sestanek zdravnik.

— Dobil sem tvoja navodila, Baptistine, — je dejal že na pragu, — in ravnal sem se po njih. Prihajam naravnost iz palače grofa de Mussidana.

— Kako se drže tam?

— Žalostno, toda resignirano. Gospodična Sabina ni bila nikoli posebno vesela, — zdaj je pa še bolj bleda in otožna, kakor je bila pred boleznijo; in to je vse.

— Si mogel govoriti z grofco med štiriimi očmi?

— Seveda. Dejal sem ji, da ljudje, ki imajo v rokah njena pisma, neprestano pritiskajo name in naj bo previdna. Odgovorila mi je s tako globokim vzdihom, da me je kar srce zabolelo, da je sicer vsa obupana, da bo pa vendar Sabina vzela markiza de Croisenoisa, če že ni drugače; pripomnila je še, da je prepričana, da hosta tudi mož in hči priznala, da drugega izhoda ni.

— Zgodilo se bo, kar sem sklenil, — je dejal Mascarot. — Davi sem govoril s Croisenoisom in če me bo ubogal — a drugače sploh ne more ravnati — prehitimo Andrea in barona de Breulha. Markiz bo že Sabini mož ko hosta ona dva še čakala na oklic. Ko bo Sabina omožena, se lahko postavita na glavo. Da pospešim ta načrt, sem zasnoval ustanovitev delniške družbe, čije ravnanje bo markiz. V pičlih osmih dneh bodo razposlani prospekti. Danes pa gre samo za zadevo vojvode de Champdoea.

Ta čas je prišel Paul. Vstopil je zelo plaho, pričakujoč, da bo sprejet slabo, kajti slovo od Taintaina mu je bilo še dobro v spominu.

Proti pričakovanju je bil pa sprejet zelo prijazno.

— Čestitam vam k uspehu pri Martin Rigalu. Ne samo da ste všeč njegovi hčerki, temveč ste očarali tudi njega.

— Videl sem ga pa zelo malo; tudi snoči ga ni bilo doma.

— Vemo, večerjal je pri našem prijatelju. Če pride Hortebeza jutri v vašem imenu snubit njegovo hčerko, ne bo ugovarjal.

Paul se je opotekel. Milijon dote Flavije Rigalove mu je migljaj pred očmi.

— Pozor! — je zaklical Hortebeza. — Na hodniku slišim Catenacove korake. Zdravnik se ni motil; bil je res advokat, ki je prihajal kakor običajno pozno. Že pri pogledu na njegov dobrodušno nasmehljivi obraz je obšla Mascarota jeza. Stopil mu je naproti tako grozeče, da je Catenac prestrašeno skočil.

— Kaj pomeni to? — je zajecjal.

— Ali ne razumeš? — je odgovoril Mascarot osorno. Izmeril sem globino tvoje podlosti. Oni dan sem te privedel k nam, čim si pa ostal sam, si začel razmišljati, kako bo nas prodal. Mislil sem, da je tvoja pomoč iskrena, ti si mi pa nastavljal ta čas past, v katero naj bi se bil ujel v trenutku uspeha.

— Prisegam ti, Baptistine...

— O, le nikdar nobenih priseg! Po prvi Perpignanovi besedi se mi je posvetilo v glavi. Kaj ne veš, da vojvoda de Champdoce po neizbrisnih brazgotinah prav lahko spozna otroka, ki ga že tako dolgo zaman išče?

— Pozabil sem.

Obmolknil je, ker mu je Mascarot pogled zaprl sapo.

— Ti torej hočeš, — je nadaljeval Mascarot, — da ti povem kar naravnost v obraz, da si strahopečen in izdajalec? Celo kaznjenci medsebojno nikoli ne prelomijo obljube. Vedel sem da si falot, nisem pa mogel verjeti, da ga tvoja podlost tako daleč.

— Zakaj pa kljub temu računaš v mojo pomoč?

To vprašanje je Mascarota tako razjezilo, da je zgrabil Catenaca za vrat in ga začel mikastiti.

— S tvojo pomočjo računam, ker sem ti izlil strupeni zob, ti kača ti zahrbtna. In služil mi boš, dokler ti ne dokažem, da je tvoje

ukradeno dobro ime, tvoj denar, tvoja svoboda in morda tudi tvoje življenje odvisno od našega uspeha. Ah, k sreči vem, kje je zakopano tisto truplo. Nepobitni dokazi tvojih zločinov so v rokah zanesljivega človeka. Če se mi nakana ne posreči, bodo ti dokazi poslani državnemu pravdniku.

Zavladala je tišina, ki se je zdela Paulu strašna.

— In prosi boga, — je nadaljeval Mascarot osorno, — da obvaruje vsake nezgode Hortebeza, Paula in mene. Če bi kateri izmed nas slučajno prežgodaj umrl, bi prišla tvoja obsodba še istega dne na pošto.

Catenac je stal pred njim povešene glave nepremično.

— Moram ti tudi povedati, Catenac, da sem bolje informiran o zadevi Champdocevego ti, če ne računam malenkosti, ki si mi jo zatajil. Kaj veš o nji? Samo toliko, kolikor se je ljubilo vojvodi povedati tebi in Perpignanu. Ali misliš, da je vama povedal resnico? Morda boš presenečen, če ti povem, da zasledujem zadevo že leta in leta.

— Da, že dolgo, — je pritrdil zdravnik.

— Sicer vam pa moram povedati, kako sem prišel tej zadevi na sled. Morda se spominjate javnega pisarja ki je imel hišico pri justični palači. Nerodna spekulacija mu je pripomogla do ječe, v kateri je sedel dve leti.

— Saj res, se že spominjam.

— Bil je inteligenten dečko. Kupoval je na teze najrazličnejše stare rokopise in velike kupe papirja je urejeval, pregledoval in prebiral. Jaz sem ga pa začel posnemati. Kupoval sem stare papirje in med drugimi zanimivostmi sem našel tudi na tole.

Vzel je s pisalne mize kos oranžnega, zamazanega papirja ter ga pomolil Hortebezu in Paulu, rekoč:

— Poglejta!

Na kosčku papirja je bilo zgoraj napisano:

akortoaagenijanimetin-
rrvemesetilimsunesan-
žlodentsolim

Spodaj je bila pa z okorno roko pripisana ena sama beseda:

Nikoli!

Bilo je jasno, da imam v rokah kriptogram, to se pravi pismo, sestavljeno po posebnem dogovoru. Iz tega sem sklepal, da je na lističu napisano nekaj važnega, kar ni bilo za javnost.

To se je zgodilo zjutraj in zaklenil sem se v spalnico, da bi me nihče ne motil; sklenil sem bil ostati v spalnici, dokler bi pisma ne prečital. Pomagalo mi je naključje. Ogle doval sem listič in slučajno sem ga obrnil proti luči, tako da sem držal popisano stran od sebe in takoj sem površno prečital, kaj je bilo napisano narobe. Brž sem vzel svinčnik ter prepisal po vrsti vse črke; tako sem sestavil naslednji stavek:

Milost, nedolžna sem, usmilit se me, vrnite mi najinega otroka!

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Tri lepe sestre.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

12

(Nadaljevanje.)

Majaja z glavo naglo prebere Fritz nad vse prijazno pismo, ki je navzlic ljubeznjivim besedam imelo v sebi nekaj grenkega.

— Zaradi tega še dolgo ne bom obupal. To se sploh ne bi bilo smela zgoditi!

Resen izraz se ovije okoli njegovih ponosnih ustnic. Fritz Kienling je videl, kako ga je bolelo to razočaranje.

Kako so mu žarele oči, kadar je govoril o svojem načrtu in o rizih, katere je Fritz vsak večer videl, kako so napredovale in zelo se je zanimal zanje.

In zdaj so bila uničena vsa upanja — vsled hudomušnosti in sovražstva lepe ženske!

Umetniku molče stisne roko nato pa gre v mestni park, kjer je imel sestanek z Ano.

Bila je bolj tiha kot navadno in se ji je tudi bolj mudilo. Fritz premišlja, kaj bi bil vzrok Povedala mu je, da se bodo v nekaj dneh preselili v Bernhausen.

— Saj ste se tako veselili na to!

— Malo že, toda —

— Jaz pa moram že jutri od tu! V večalno taborišče! Nato pa pridejo kmalu manevri in trajalo bo dolgo, predno se zopet vidiva!

Žalostno prikima in gleda v tla. Vroče ji poljubi roko. Roko mu je hotela znebiti, toda Fritz jo drži trdno in pogleda Ano tako prosi, da mu tudi ustnice ni zabranila, ko jo je objel.

In v tem skoro plahem poljubu je bila tiha zaobljuba — tudi brez vsake besede.

Objubiti mu je morala, da bo prihodnje poletje prišla v Seesburg, ker povabila Francke Mahlersove ni smela odkloniti — in tedaj bo videla, kako lep je njegov dom, tako lep, da se bo težko ločila od njega.

In pri tem so njegove modre oči tako iskreno iskale njene oči, da je morala vsa rdeča pogledati v stran.

V slovo se še enkrat poljubita. Nato pa si objubita, da si bosta pisala — seveda pošto ležeče.

— Sem kot navadno meščansko dekle, ki se je dogovorilo za tajni sestanek, — si misli Ana na poti domov in si je v ponosu svojega visokega stanu očitala lahkomišljenost.

— Toda tako rada ga imam!

*

Grof Bernhausen sedi pri zajtrku in slastno poje jedila, ki mu jih je pripravila grofica.

Vstal je pozneje kot njegva družina. Vendar pa mu hčeri pri mizi delati tovaršijo ter ga zabavati s pripovedovanjem. Ako je bil posebno dobre volje, je najmlajši, ki je mogla vedno jesti, potisnil kaj posebno dobrega v usta.

Ana se norčuje iz njegove obleke. Imel je židano jopico, pod njo belo srajco s širokim ovratnikom in ohlapno zavezano kravato, ki je bila iste barve kot židani robci in nogavice.

— Papa, izgledaš kot kak ravnatelj cirkusa.

Pri tem pa napravi kretnje kot bi imela v roki bič.

— To si pa prepovedujem, da mi kažeš tako malo spoštovanja!

— Papa, zdi se mi tudi, da se nisi dovolj pobarval, — in ga prime za brke. — Pa le pusti, zaradi tega še vedno ostaneš lepi Bernhausen — me pa smo tvoje hčere.

Tu je morala miniti vsaka nevolja.

Sluga prinese pošto. Dora odpre pisma in jih predloži očetu. Bilo je več sivih in modrih službenih pisem, v katerih so trdno ponujale svoje blago, v drugih so bili računi, v nekaterih pa nujne terjatve.

Jezno nagubanci grof čelo.

— Da, ljudje človeka ne morejo pustiti v miru!

— Skoraj gotovo potrebujejo ljudje denar, — pripomni Gizela suhoparno.

— Kakor da ga tudi jaz ne bi potreboval! — mrmra grof. — Ve porabite toliko nepotrebnega! Gospodinjstvo požre velikanske vsote — to je smešno! Ne znate varčevati, morate vedno zajemati iz polne posode, samo računi za vaše obleke —

Dora se zaničljivo smeje, Gizela pa se razburi.

— Zaradi takih računov, — pravi Gizela, — se pač ne moreš pritoževati. Ponašate se praviloma same doma — in židano sukno, za katero ravno držiš račun v rokah, si kupil za mamo, ker s sukno iz lanskega leta nisi bil več zadovoljen. Mama je v svoji skromnosti sploh ni hotela, toda —

— Ti veš vse najbolje!

— Da, vem, da moramo varčevati! Toda ne kadimo dragih importiranih cigar, ne pijemo močnega bordočana, katerega mama mnogo bolj potrebuje —

— Molči! — se razhudi. — Ravno ti, Gizela, mi vsak dan pokvariš moje jutranje ure. — Zdaj plačajte to navlako in pustite mene v miru!

— Takoj, ako mi daš denar. — Samo ob sebi je razumljivo, da vse uredimo, predno gremo v Bernhausen. Takoj danes bom vse poravnala in ti bom zvečer predložila potrdila. Torej, prosim —

— Naj ti mama da denar!

— Kje pa ima mama denar? Ti —

Grof udari z roko ob mizo, da zaropota posoda.

— Za vruga! Imeti hočem mir! Ali si me razumela? — kriči grof. — Za božjo voljo, kako grmite na mene! — Jezno potisne skodelico čaja v stran ter si iz steklenice natoči konjak ter izprazni kozarec z enim požirkom. — Prav tako, samo mučite svojega ubogega očeta in tako ga boste potem še dolgo imeli!

Dora ostane popolnoma mirna. Taki nastopi ji niso bili nič novega — skoro vsak dan je bilo isto. Gizela si naj le opeče usta! Da bi saj bila enkrat rešena te mučne vsakdanjosti! Taki prepripi so se ji že gabili.

— Tukaj, papa, je še nekaj zate! — in mu ponudi majhno pismo.

Hito ga pograbi. Dora se malo smeje. Dolgo je že vedela, da je imel vsakič majhne tajnosti.

Ko grof bere, ga Dora opazuje. Pismo ga je moralo zelo presenetiti. Skoči na noge, postane rdeč v obraz, maje z glavo ter naglo hodi po sobi.

Dora ga gleda z velikimi očmi.

— Kaj pa je, papa? — ga vpraša.

S hripavim glasom pravi, ko ji vrže pismo:

— Tukaj, beri — največ je zaradi tebe.

In Dora bere.

Komercialni svetnik Louis Hosemann je v lepo izbranih besedah prosil za njeno roko in obenem pojasni svoje stališče, ki je bilo mnogo boljše, kot pa so splošno misli.

Dora zatisne oči in lahno se strese. Tukaj je tedaj bilo, česar se je že dolgo bala!

— Torej, kaj praviš?

Pismo je nasolvljeno na tebe, papa. Odgovori sam. — Noben izraz na njenem obrazu se ni izpremenil. Z roko lahno udari po pismu. — Ali ti je to res tako nepričakovano?

Grof obstoji pred njo.

— Da in ne — sam ne vem! In ti, Dora —

— Ako bi mu objubila! — ga vpraša počasi.

— Kaj, ali v resnici misliš?

Nevoljno zamahne z roko.

— Saj sama še ne vem, vprašam tebe —

Zopet zatisne oči kot v sramežljivosti. Gizela posluša njun pogovor, ki ga ni mogla razumeti. Nek nepznan strah jo obide. Vzame pismo, ki je ležalo na Dorini mizi.

— Dora, Dora — nikar — ne! — zavpije, poklekne poleg sestre in jo ljubeznjivo objame. — Dora, ali ljubiš tega človeka?

Mesto odgovora se glasno zasmeje.

(Dalje prihodnjic).

Razne vesti.

PET SAMOMOROV V ENEM DNEVU

Te dni je dosegla samomorilna epidemija na Dunaju rekord. V enem dnevu je bilo namreč kar pet samomorov. Zjutraj je skočila iz drugega nadstropja hiše št. 15 na Bismarckovem trgu 21 letna zasednica Josefina Holzer. S prebito lobanjo je obležala na tlakovnem hodniku mrtva. V noči od nedelje na ponedeljek se je zastrupil 57 letni zlatarski delavec Matija Gruenwald. Možu je pošal sluh in bal se je, da bo ogluhl. V strahu pred oglušitvijo se je zastrupil s plinom. S plinom se je zastrupil tudi brezposelni trgovski pomočnik Leopold Neubauer. Njega je poginila v smrt beda.

Poleg teh treh domačinov sta si končala na Dunaju življenje tudi dva tuja. Popoldne se je ustrelil 58 letni newyorški trgovec Josef Posantz. Pokojni je bil rojen Dunajčan in v Ameriki si je pridobil lepo premoženje. V septembru je prispel na Dunaj, češ, da bi rad izlečil svoj revmatizem. Ko so mu zdravniki povedali, da ga najbrž ne bo mogoče izlečiti, je obupal nad življenjem. Skozi okno neke dunajske bolnice je skočila Ana Pribyl in obležala na dvoriščni mrtva. Življenje si je končala najbrž v hipni duševni zmedenosti.

ŽIVLJENJE ZA 10 STEKLENIC VINA

Osemnajstleta Pavla Ungerja je doletela pri tihotapskem prekorajčenju madžarsko-avstrijske meje nenavadna smrt. Fant je pretihotapil iz Madžarske v Avstrijo 10 steklenic vina. Ko je že bil onstran meje na avstrijskem ozemlju ga je prijel carinski stražnik. Ko ga je ta naslednji dan eskortiral iz zapora občinske hiše, je vrzel Unger ugrabitnik z vinom od sebe in zdirjal. Finančni stražnik je brž vzel puško z rame in pozval beguna, naj se ustavi. Unger ni ubogal, zato je finančni stražnik streljal in ga smrtno zadel. Ungerja so oddali v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo, finančnega stražnika pa so oblasti takoj odpustile iz službe.

ŽIVLJENJE ZA 10 STEKLENIC VINA

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA
Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS
Aurora, Mary Butcher
Chicago, Joseph Blush, J. Bevdic
J. Lukanich, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzel, Mary Bamblich
J. Zaletel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich
Waukegan, Jože Zelenc
KANSAS
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar
MARYLAND
Steyer, J. Černe
Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular
MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouze, Frank Pucel
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatic
MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj
MONTANA
Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
NEBRASKA
Omaha, P. Broderick
NEW YORK
Gowanda, Karl Strmisha
Little Falls, Frank Maslo
OHIO
Barberton, John Balant, Joe Huz
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Šapnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kunz
Niles, Frank Štepec
Warren, Mrs. F. Šchar
Youngstown, J. Kibelj

BLAZNIKOVE Prati ke

za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj nam piše.

Cena 20c s poštino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

POT NA RDEČI PRESTOL

Štefan Jaracz, eden največjih poljskih igralcev, je v Varšavi nedavno otvoril oder "Athenum". V tem gledališču se goji prvenstveno moderna drama. Občinstvo je "Athenumu" nenavadno naklonjeno. Predstave so dobro obiskane, izredno srečno tako pa je pokazal pri izbiri repertoarja Jaracz z upriporitvijo reportažne drame — "Car Ljennin". Spisal jo je Francos Frančis Porche.

Naslovna vloga, ki jo igra sam Jaracz, predstavlja še doela neznanega revolucionarja Uljanova — Ljennina v pariški mansardi pred pisalno mizo, kjer se razgovarja z raznimi zastopniki svoje "domovine". Po vrsti stopajo predenj velika knežinja, general, državnik, uradnik, učitelj, kmet, trgovec in delavec. Bistveno pobija njih argumente in povabi slednjic k sebi veliko knežino in težaka z Volge, ki ostaneta ob njegovi strani kot predstavitelja Rusije. Ostale postavke izginijo v Ljenninovi sobici se zbera bodoči sovjetski mogotci. Nihče pa ne pride ob napovedanem času, vsi zakasnijo. Ljennin jih sprejme z besedami: "Predvsem je treba vsa današnja Rusija izrebiti, da se ljudje navadijo točnosti." V debati, ki se nato razvname, se razodene ruska pravda za borbo z načeli. Kolikor glav, toliko misli. Edino Ljennin ve, kaj hoče.

1917 Ljennin izve v Curihu, kamor se je bil medtem preselil, da se je car Nikolaj II. odpovedal prestolu. V zgornjem nadstropju gledališča vidimo prizore iz Petrograda, kjer se vrste napete epizode. Na spodnjem odru pa se razgledarjata Ljennin in Trocki. Oba razpravljata, kako bi prišla po najkrajši poti v Rusijo. Ljennin obupno zahteva: "Dajte mi letalo, letalo!" Trocki ga pomiri z izjavo, da jima bo Nemčija dovolila prost prehod.

Tako prideta v Rusijo, kjer najdeta ob svojem prihodu vladno Krenskega. Na Ljenninovo glavo je razpisana nagrada. Smeje se moksira in si prilipi starčevsko brado in v tej maski zasleduje dogodke na ulici, ki jo pripravila Trockij za to, kar ima priti. Nekaj skupin na sceni pokaže, kako se razvijajo stvari v prilog boljševikom. Čete se vračajo s fronte — rdeča pšenica gre v klasje.

Ljennin koraka nevzdržno k svojemu smotru. Še preden se Rusija zave, ji vlada "rdeči car". Zaman skuša Marten, najljubši Ljenninov učenec, tip idealističnega revolucionarja, odvrti Ljennina od krvavega režima. Martenovim prošnjam se Ljennin smeje.

V nekem prizoru daje Ljennin povelja, koga je treba justifikirati. Tek za njim pa vstaja ogromen lik mrti. V ospredju stoji Marten, ki vidi, da je izdano njegovo življenje spričo početja boljševikov. Zato se obrača s studom od Ljennina. Rdečemu carju pa še ni dovolj krvi; zahteva torej, da se morajo ugonobiti še beli gardisti. V Kremlju prišluškije poročilom z bojišča. V teh urah groze spozna, da je Rusija ostala prav takšna, kakor je bila vedno. Celu ustrašovalna "Ohranina", s katero so morali prestati boljševiki najhujšo bitko, je ostala. Ne sicer pod svojim imenom, pač pa v svojem bistvu: spremeni se je v Čeko. Mrščavica zagomazi Ljenninu po hrbtu, ko sprevidi, da je pod nadzorstvom lastnega tajnika. Ko pride k njemu krvnik Dzeržinski in mu očita, da je odkril v njegovi pisarni mikrofone, ga zavrne Ljennin: "Ostalo je pač vse pri starem."

OREGON
Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA
Ambridge, Frank Jakš
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Gern
Bridgeville, W. R. Jakobec
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Jo. vansek
Crafton, Fr. Machek
Export, G. Previč, Louis Zupan
Clif. A. Skerlj
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kam'n
Greensburg, Frank Novak
Homer City in okolice, Frank J. enchack
Irwin, Mike Paushek
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Tauzelj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Zust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arh. J. Pogatač
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pzrdic
Steelton, A. Hren
Unity S'a. in okolice, J. Skerlj
Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovar
Willock, J. Peternej
UTAH
Helper, Fr. Krebs
WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratinik in J. Koren
Sheboygan, Leo Majcen
WEST ALLIS
Frank Skok
WYOMING
Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Ročič

Vsak zastopnik izena potrdilo z svoto, katero je prejel. Zastopniki rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$2.; za pol leta \$1.50; za štiri mesece \$1.; za šest mesecev \$1.50.

New York City je \$7. celo leto. Naročnina za Evropo je \$7 z celo leto.

Vsak zastopnik izena potrdilo z svoto, katero je prejel. Zastopniki rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$2.; za pol leta \$1.50; za štiri mesece \$1.; za šest mesecev \$1.50.

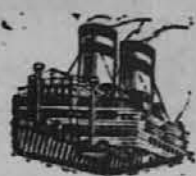
New York City je \$7. celo leto. Naročnina za Evropo je \$7 z celo leto.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

4. januarja: Majestic v Cherbourg

Albert Ballin v Cherbourg

5. januarja: Bremen v Bremen

6. januarja: Rex v Genoa

7. januarja: Lafayette v Havre

11. januarja: Leviathan v Cherbourg

Aquitania v Cherbourg

Hamburg v Cherbourg

14. januarja: Champlain v Havre

Europa v Bremen

Conte di Savoia v Genoa

18. januarja: Pres. Harding v Havre

Deutschland, Cherbourg

29. januarja: Olympia v Cherbourg

21. januarja: Bremen v Bremen

Saturnia v Trst

Paris v Havre

Vedam v Boulogne sur Mer

26. januarja: Berengaria v Cherbourg

28. januarja: Lafayette v Havre

Europa v Bremen

4. januarja: Majestic v Cherbourg

Albert Ballin v Cherbourg

5. januarja: Bremen v Bremen

6. januarja: Rex v Genoa

7. januarja: Lafayette v Havre

11. januarja: Leviathan v Cherbourg

Aquitania v Cherbourg

Hamburg v Cherbourg

14. januarja: Champlain v Havre

Europa v Bremen

Conte di Savoia v Genoa

18. januarja: Pres. Harding v Havre

Deutschland v Cherbourg

29. januarja: Olympia v Cherbourg

21. januarja: Bremen v Bremen

Saturnia v Trst

Paris v Havre

Vedam v Boulogne sur Mer

26. januarja: Berengaria v Cherbourg

V JUGOSLAVIJO

Moderna udobnost in neprekosljiva postrežba v vseh razredih. Tedenska odpluta iz New Yorka. Prpravne in hitre železniške zveze iz Hamburga.

ZMERNE CENE

Pojasnila vam da vsak lokalni agent ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

39 BROADWAY, NEW YORK

HAPC

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN